

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill. Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. VERÉB GYULA</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések Árszabály szerint.</p>
---	---	--

Pihenőre.

(P.) Megkezdődött a parlament szokásos nyári szünete s a törvényhozás tagjai, hosszas és fáradságos munka után, immár pihenőre tértek. Ha igazságosak akarunk lenni, akkor azt is hozzá kell tennünk, hogy — a „jól megérdemelt” pihenőre.

Hogy mi mindent végeztek törvényhozóink a most befejezett munkaidőszak alatt, azt igazán sok volna, de talán fölösleges is részletesen felsorolni. Mert annyiszor elmondtuk azt a parlamenti tárgyalások ideje alatt esetenként is, sommásan összefoglalva is, hogy minden újságolvasó előtt bizonyára ismeretes.

Egész általánosságban csak azt konstatáljuk tehát, hogy az alkotmányos államok összes parlamentjei között egyik se tartott oly sok ülést, s mennyiségileg is, belső érték szerint is egyik se végzett akkora munkát, mint a magyar képviselőház.

S a multtal szemben, jellemző és örvendetes ellenzésképpen, ki kell emelnünk, hogy a parlamenti működés most nem szorított túlnyomólag a szorosabb értelemben vett államszükségletek kielégítésére; nem azt tartotta főképpen szem előtt, hogy katonát és pénzt szavazzunk meg, vagyis a bevett szójárás szerint mondva: „adjuk meg a császárnak, ami a császáré”; hanem eddig soha nem tapasztalt mértékben, atyai jóakarattal és buzgó kötelességérzettel gondoskodott a népről is, régi sérelmeket orvosolt, számtalan jogos igényt iparkodott a lehetőség szerint kielégíteni, sokak számára megadta a mai kenyeret és mindnyájunk számára előkészítette a holnapot, a szebb és boldogabb jövőt.

Az új törvények jótékony hatását már is érzik s később még inkább fogják érezni a sok sanyarúsággal küzködő társadalom különböző osztályai. Higgadtan gondolkozó és igazsá-

gosan érző ember tehát nem fogja tulzásnak venni, ha megállapítjuk, hogy ez alatt a munka-év alatt a kisemberekért és az államfentartó középosztály érdekeiért annyit tett és annyit dolgozott a parlament, amennyit elődei évtizedek alatt sem tettek és dolgoztak.

Es csodálatos, hogy bizonyos oldalról épen ezt a nagy érdemét rójják fel bűnül a parlamentnek. „Gőzerővel dolgozott, nyakra-főre gyártotta a törvényeket” — mondogatják azok, kik a kákán is csomót keresnek, vagy akiknek éppen az fáj, hogy az új rendszer oly sok közhasznú alkotással dicsekedhetik.

Szerencsére azonban a józan közvélemény a tettekből ítél és látja, hogy most nem a kongó frázisok, hanem az alkotó munka korszaka járja, s ezt a munkát maga a folytonosságában hazug kritikával és olyan kívánságok hangoztatásával megzavarni nem lehet, amely kívánságok ugyanis bennefoglaltatnak a nemzeti kormány programjában és sorrend szerint, a természetes egymásutánban, lassanként, de annál biztosabban ugyanis ki fognak elégítettvi.

Az eddig végzett munka után tehát emelt fővel, s a hiven és jól teljesített kötelesség tiszta öntudatával jelenhetnek meg a parlamenti többség tagjai választóik előtt. Nem kell sokat beszélniök, csak egyszerűen rá kell mutatniök munkásságuk eddigi eredményére és azokra a még hátralevő alkotásokra, amelyek programszerűleg kitűzött céljaikat képezik. A magyar nép előreláthatólag biztosítani fogja őket, hogy a sáfárkodásukkal meg van elégedve és rendíthetetlenül bizik abban, hogy sorsának intézése a nemzet legjobbjai kezében jó helyen van.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Az új budai szerb püspök. A pátriárkaválasztást illetőleg a következő értesítést kapjuk: egészen bizonyos, hogy Bogdánovics Lucian budai szerb püspök lép Brankovics patriárka örökébe. Bogdánovics utóda — megbízható forrásból vett értesülés szerint — dr. Zupkovic György temesvári gör. kel. szerb püspöki titkár lesz. Dr. Zupkovic György fia Zupkovic Arzen közigazgatási bírónak. Még egészen fiatal ember. Budai születésű, kiváló tehetségű férfiú, aki gimnáziumi tanulmányait Budán végezte és a magyar nyelvet tökéletesen bírja. Anyai részről nagyapja Sztokovicoss hosszú ideig volt budai szerb püspök. Dr. Zupkovic György, mint fiatal szerzetes előbb Brankovics György patriárka udvarában volt, néhány év óta a temesvári püspökségnél működik.

Ifjaink és gimnáziumunk.

„Egy Szemlélő”-től a legjobb akaratú tanuskodó sorokat olvastam a B. N. ez évi 155. számában. Elismerem, hogy állításaiban sok igazság rejlik, azokat szó nélkül még sem tudnám aláírni. Van a mi fiainkban sokszor érthetetlen elfogultság, tartózkodás: ezt a szerénység túltengésének mondhatnám a legtöbb esetben. Ebben a keresztény ifjuság határozottan különbözik izraelita polgártársaink gyermekeitől.

De a szabadkai gimnázium keresztény ifjuságának tartózkodása a közszerepléstől határozottan több a szerénység bármely fokánál. Ez a mi ifjuságunknak meghasonlása önmagával, ha nem öntudatos elítélése gimnáziumunk szellemének.

Keresztény ifjuságunk nagyobb része vallásos családok sarja; tanul vallástant, foglalkozik vallásával, ajtatosságokat végez. Mint ilyen, minő szerepben lépjen fel? Ha saját lelkiületét követi, társai élceinek teszi ki magát, erről a tanártestület is tudomást szerez, nagyobb része a zsidó felfogás felé hajlik és így a keresztényies felfogás hive ellentétbe jöhetne tanáraival. . . . Ezeknek ellenszenvére pályázni nem áll érdekében a diáknak. Ezért, hogy ne keljen sem lelki ismeretén erőszakot elkövetne, sem a szerep szelleme által tanáraival ellentétbe helyezkedne, ifjuságunk nem jelentkezik a közszereplésre, vagy ha felszólítatik, üres kifogásokkal tér ki a megtiszteltetés elől.

Ezért én a zsidókkal való feleselés helyett arra kérném Szabadka város nagyközönségét, hogy vagy álljon lábára és mentse meg maga számára gimnáziumát, vagy ha egyáltalán tehetetlen a város közönsége tekintetben, úgy az érdekelt szülők, a kath. szellem harcosai gondolkozzanak azon, hogy

1908. július hó 12-én, vasárnap d. u. 6 órakor **Football Mérkőzés lesz**
 a Zombori-uti pályán

a Ferencvárosi Torna-Klub (Magyarország legjobb csapata) és a „Bácska” Szabadkai Atletikai Klub között.

HELYÁRAK: Ülőhely 1 korona. Állóhely 40 fillér. Diákjegy 20 fillér.

Fedett ülések. **Villamos közlekedés.**

nem lehetne-e Szabadkán egy tisztán kath. gimnáziumot létesíteni és ott kitűnnék, mire képes a kath. ifjúság.

A szabadkai városi gimnázium ugy sem képes az összes jelentkezőket befogadni, a kath. szellemnek meg mindinkább hátat fordít. Kívánatos volna, hogy tanárkarunk jobb-jai gondoljanak arra: nem lehetne-e magán uton kezdeményezni egy tisztán kath. gimnáziumot, ahol igazolni lehetne, hogy igenis a kath. szellem éppen nem kerékkötője a világnak, annál kevésbé a tudománynak. Gondolom, igen rövid idő alatt ítélne Szabadka város közönsége minő gimnázium kell neki.

Nem kell a gondolatától megijedni. Tesék csak a Szent-Imre nevelő intézetet megnézni, alighogy megszületett, már is igazolja életrealitását. Ha mondjuk a sok érdeklődő, szülők közül egyik másik megálmodhatná, hogy ő mikor fiát Hervanek tisztelendő ur házi gondozására bízva, egyszersmind ugyanazon tisztelendő ur igazgatása alatt álló gimnáziumba is irathatná, micsoda boldog ébredés volna ez? Hogyan özönlenének Szabadkára a családok, micsoda szép versenyt madna a szabadkai iskolák között? Nem a polgári iskola mellett itt diszlene a szabadkai katolikus gimnázium, a városi gimnázium, a kereskedelmi iskola és esetleg iskola... melynek akadémiákat, egyet követelnének...

De ez már a jövő zenéje.

De nem álom! Miért? Mert Szabadkának 100,000 lakósa és nagy környéke. Mert Szabadkának van katolikus öntudata. Es mihelyt ez a katolikus öntudat hivatásnak tudatára ébred, mindezek azonnal lesznek.

A katolicizmus csodákat művelt és fog művelni míg áll.

Legyünk tehát kimételesebbek a munkánk megítélésében, hanem tegyünk inkább többet hogy előbbre vihessük ügyünket.

Egy érdekelt.

Ezen cikkhez csak egyet jegyzünk meg. Főgimnáziumunk sorsa kizárólagosan a város katolikus többségétől függ s ez annál is méltányosabb és igazságosabb dolog, mert katolikus pénzen épült és tartatott fön.

Nem új katolikus gimnázium alapítására van szükség. Ennél sokkal könnyebb és egyszerűbb Szabadka törvényhatósági bizottsága által hozott azon határozat végrehajtása, mely szerint főgimnáziumunk szerzeteseknek adandó át.

Ha van Szabadkának ereje új gimnázium felállításához, akkor van annyi áldozat meghozatalához is, amennyit esetleg a szerzeteseknek leendő átadás megkövetel. Ez kevesebb anyagi áldozatba kerül, mint az új gimnázium.

Tehát egyetlen kötelessége van csak Szabadka igaz katolikus társadalmának, maradjon hí a fent említett határozathoz és önmagához.

Az utolsó roham.

(B.) Megharsantak a Népszamara kürtjei: Most indul utolsó rohamra a munkás-ság az osztályparlament ellen. — A röpiratok millióit kell szétosztani az egész országban, hogy az egész népet harcra vihessük az általános választójog kivívására.

Szeretnek az emberek embertársaiknak állatnevet osztogatni. Ennek magyarázatát abban találjuk, hogy némely ember és némely állat között könnyű dolog bizonyos hasonló vonásokat felfedezni. A demokrata szemár példálul teljesen azonos sajátosságokat mutat fel, mint a közönséges számar. — Sok számar-ságot csinált már Magyarországon, amiért nem egyszer elhúsárgolták, elverték a csülkeit. Végre is busan aláeresztette füleit, elbetegedett s eltápázkodott.

Most, mint első soraink jelzik, keserves kinjaiban az ordítás mesterségét űzi. Kapálódzik, mintha tüzes tapló szorult volna fülébe. Féli gyüge párját, amely már alig szusszanik nyomorult testében. „Utolsó rohamra” készül, hogy megerősítse kiaszott tagjait.

Rossz napok járnak most Magyarországon a rohamos gyorsasággal felburjánzott szociáldemokráciára. A legnagyobb ellensége, a józan ész, a magyar nép kizozanodása hathatós üldözés alá vette. A „parasztfogás” csütörtököt mondott, a teleszajkózott, agyba-főbe beszélt ipari munkásságot is egyre kerülgeti az elveszett józan gondolkodás, jó-érzés visszatérése.

Természetes, hogy a viharfellegek a görbe lábú, görbe gondolkodású agitátorok felett gyülemltek össze. A fellegekből cikázó menykő csakugy kopogtatja árva fejüket.

Azért hát felülnek nádaripáikra, verik a rézdobot, fújják a trombitát s újra teleszajkózzák, felverik a munkásságot, hogy rajta — az „utolsó roham”-ra!

Noshát mi légyen az az utolsó roham? Minden tudakozódás nélkül is elgondolhatnád atyámfia, hogy a roham pénzbeli roham. Ugyan mi az irányul ez a roham? Azt is tudhatod a tapasztalatból, hogy a te győzed ellen.

Különbféle ürügy alatt töménytelen öszségezt bezsebeltek a magyar nép jólétének ezek az áruló Judák. Hány éve tömögetik már a pártkasszát, (a saját zsebüket nem?) a szegény ember pénzéből és hát azóta mennyivel jobb a szerb ember sorsa?

Most a választások alapra kuporgatnak. Az általános választójogba kapaszkodnak bele kézzel-lábbal, azt hiszik, ez lesz az a szikla, amelyről leröpitik őket a fergegtek. A választójog által agítálással tartják ki a nép megtögyött bizalmát, most már mással nem tudják kidugni a nép szemét.

Mikor unják már ezeknek a haszonleső éhenkórának ostoba játékeit? Elhiszitek, hogy a ti javatokat akarják az általános választójoggal s arra nem gondoltok, hogy a köztársasági mandátumba akarnak belecsiperedni az utolsó rohanással.

Nem gondolnátok, hogy nekünk is kiderül az „utolsó rohamot” indítani —

A szerb testőrezred zenekara Ujvidéken.

— Saját tudósítónktól. —

Minden elfogultság, minden ellenszenv nélkül állapítjuk meg azt a sajnálatra méltó körülményt, hogy minden, ami magyar alig kelt érdeklődést Ujvidéken, de most, hogy a szerb testőrezred zenekara Ujvidékre érkezett, a szerb lapok merő lelkesedéssel beszélnék a nagy eseményről, a közönség meg leirhatatlan tömegekben tódult fogadtatásukra és meghallgatásukra. Következtesen e tényből, aki akar és akit megillet, mi megelégszünk a tény megállapításával.

A hajó állomáson beláthatatlan tömeg várta a belgrádi zenekart, de ezekből csak a kiválasztottak juthattak a hangversenyterembe, mert ezt már jóval a hajó megérkezése előtt zuffolásig megtöltötte a közönség. A zsvivózás, a lelkesedés, melylyel fogadták a zenekart, melylyel minden egyes darab eljátszása után jutalmazták elképzelhetetlen. Pedig a mi katonazenénk is van legalább is olyan jó. Az az különbség állapítható csak meg, hogy náluk az intonálás magasabb, mint a mi katonai zenekarainknál.

A szerb motívumu darabokban mesteri művet produkált a zenekar, de a magyar motívumuak előadásáért is határozott elismerést, dicséretet vívott ki.

A tikkasztó hőség sem tudta a lelkesedést csökkenteni. A hallgatóság mindvégig kitartott. Legközelebb ismét átrándulnak Ujvidékre a belgrádiak, de ekkor a hangversenyt a szabadba tervezik.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a

KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

Iskolai értesítők.

A főgimnázium idei értesítője hű tükre az elmúlt iskolaév történetének minden tekintetben. Nincs a mult tanévnek egyetlen mozzanata sem, mely Kosztolányi Árpád igazgató figyelmét kikerülte volna. A lelkiismeretes, elfogulatlan tanulmányozó csak elismeréssel emlékezhetik meg a mult tanévről s az eredményről is, melyet az értesítő eléje tár. Az értesítő a megboldogult Osztrogonác János rendes tanárról emlékezik meg bevezető soraiban, melyeket Révfy Zoltán irt. Ezután a tanintézet személyzetéről, a tananyagáról, a szertárakról, az ifjúsági egyesületekről és az intézeti tornaversenyéről irt jelentés következik. Az érdemsorozat eredményét felmutató táblázatok, majd a statisztikai adatok és kimutatások a tanulmányozásnak bő tárgyat nyujtanak.

Az intézetnek 497 növendéke volt. 317 r. kath., 15 gör. kel., 6 ág. ev., 19 ev. ref., 140 izraelita. Anyanyelv szerint 416 magyar, 20 német, 12 szerb, 48 bunyevác, 1 cseh. A tanulók magaviseletéről és előmeneteléről beszélő kimutatás kielégítő eredményt tár elénk. Az érettségi eredménye is egyenlő az ország más tanintézeteinek eredményével, sőt jobbnak is mondható.

Ezen statisztikai adatokat követi a tanév történetének részletes leírása, majd az iskolaorvosi jelentés. A miniszteri rendeletek és főigazgatói jelentések, a segélyezés, ösztön- és jutalomdíjak kiosztásának eredménye után a jövő iskolai évre szóló figyelmeztetést, végül a jövő tanévben használandó tankönyvek jegyzékét közli az értesítő.

A tanítónőképezde értesítőjét az intézet igazgatónője Barkáts Mária szerkesztette. Az értesítő teljesen tájékoztat a tanév történetéről és még futólagos áttanulmányozás után is a legnagyobb elismerésre készíthet minden paedagógust, mert meggyőző arról, hogy a tanári kar a növendékeknek ugy elméleti, mint gyakorlati kiképzésre a legnagyobb lelkiismeretességgel és paedagogiai avatottsággal tört. Az iskolaév kezdetének megismertetése után a tanári karban beállt változásokat, majd a tanítás és nevelés mult évi történetét írja meg a szükséges statisztikai adatok közlésével. Nagy súlyt fektet az intézetben adott gazdasági gyakorlati oktatások megismertetésére. A tanári testület munkakörének, a növendékek névsorának és tanulmányi előmenetelének, a gyakorló iskolai növendékek névsorának és ezen iskolára vonatkozó egyéb adatoknak, a lányifjúsági egylet mult évi történetének közlése után a statisztikai adatok következnek. Az intézetnek volt 137 növendéke, közülök 86 kath., 3 gör. kath., 9 gör. kel., 22 ev. ref., 10 ág. ev., 6 izraelita és 1 unitárius. Magyar 121, német 3, szerb 8, román 3, olasz 2. Végül a jövő tanévre szóló felvételi pályázati hirdetményt közli.

A felső kereskedelmi iskola értesítőjét Toncs Gusztáv igazgató szerkesztette. Egy éve áll fön ezen tanintézet, melytől oly sokat várnak Szabadkán. Es amiott az értesítőből kivehetjük e várákozásnak meg is felel majd. A keletkezés és alapítás történetének ismertetése után az iskola szervezetét, célját és tantárgyait ismerteti részletesen a szerkesztő, amútan a végzett tananyag áttekintése következik. Orvendetes jelenség, hogy az intézetnek 43 növendéke volt, melyből 39 osztályoztatott meglehetősen eredménnyel. A növendékek 18 százaléka nem felelt meg. Végül a tanév történetét foglalja magában az értesítő mindenne kiterjedő részletességgel. Bő tájékozást ad a jövő tanévre vonatkozólag is. Ebből kiemeljük a jövő tanévben megkezdődő női kereskedelmi tanfolyamra vonatkozó értesítést.

A felső leányiskola értesítőjét Vajda Gyula dr., igazgató szerkeszti. Bevezető részében az iskola céljával és hivatásával foglalkozik inkább lelkesítőleg. Ezután a felsőbb leányiskolák szervezetéből közöl bő ki-

vonatot azok tájékoztásául, akik gyermeküket a tanintézetbe járatni óhajtják. A tananyag és iskolakönyvek felsorolása után a tanulók névsora következik. Az intézet első osztályának 13, az ötödik osztályának 18 növendéke volt. Az idén csak a két osztály nyílt meg. A tanítás eredményének, a jutalmidjak kiosztásának közlése után az igazgatónak most már részletes jelentése következik az iskola állapotáról és működéséről. A jövő évben megnyílik a II. és VI. osztály is. Az értesítőt a jövő tanévre vonatkozó értesítés zárja be.

Mikor a táblabíró ur ügynök lesz.

— A jánoshalmi takarékpénztár manipulációja. —

K. B. aradi lakos, bácskai földbirtokosnak 8000 korona kölcsönre volt szüksége. A szerencse csillaga elvezette Dr. Bányai Miksa bácsalmási ügyvéd, nyugalmazott kir. ítélőtáblai bíróhoz, a ki igazgatója s egyúttal ügyésze a jánoshalmi takarékpénztárnak s ott előadta aláíratott instantiáját. A tábla bíró ur meghallgatta az adósjelöltet s 400 korona díj ellenében vállalkozott is a kölcsön megszerzésére. Az ügyfél aláírt egy díjlevelet és a kölcsön a jánoshalmi takarékpénztárnál igen természetesen — meg lett szavazva. Három részletben kapott is 6000 koronát az adós, míg a hátralékos 2000 koronához, illetve az elszámoláshoz nehezen, sok mászkálás, utánjárás, több mint egy év után jutott csak.

Képzeltető azonban meglepetése, midőn a bank az elszámolásba a táblabíró ur részére a kikötött 400 korona ügynöki díjon felül még 647 korona 47 fillért, valamint „különféle költség“ címén 147 koronát vett fel a nélkül, hogy még csak valószínűvé tenni is tudta volna, mire kellett a 147 korona. Azaz mégis megindokolta eme tétel kiadását azzal, hogy a „147 koronát jogosan számította fel, a mennyiben ez korántsem volt egyszerű kölcsön, sőt nagyon is sok felesleges dolgot adott, amit csupán a kamatért egyetlen egy intézet sem végzett volna.“ Természetesen, hogy K. B. megbízottja nem hagyta a dolgot szó nélkül s többszöri erőlyes fellépés után 274 korona 47 fillért bocsájtott a K. B. illetve megbízottja rendelkezésére „a hitelre szorulóknak jogos hitelkéneinek kielégítésére alakult közgazdasági tényező“ a jánoshalmi takarékpénztár. Miután azonban 647 kor. 74 filléren felül még kamatszámításokban is tévedett a hitelező bank s eme tévedését be látni vonakodott, pert indított a sokat szenvedett adós a jánoshalmi takarékpénztár ellen 629 K 24 fillér megfizetésé iránt.

Ez ügynek dr. Hetényi Pál bácsalmási királyi járásbíró volt referense, aki igazán páratlan igazságszeretettel, minden mellékteket nélkül hozott e hó 9-én ítéletet, a melylyel alperesi pénztintézetet 612 korona, 31 fillér tőke, kamatai s az összes perköltségek megfizetésére kötelezte.

A mint hallottuk, ez nem egyedüli panasz nevezett pénztintézet ellen, de hát sokan adosi mivoltukból kifolyólag, mások meg tudatlanságukból nem léphetnek fel s így aztán háborítlanul üzik kisded játékaikat, mindaddig, míg egy hatalmasabb tényező közbe nem lép, hogy megvédje az agyongyötört adósokat azok ellen, akik kimélelet igazán nem érdemelnek.

HIREK.

Tájékoztató.

Július 16. Gyermekek-bál Palicson, délután.
Augusztus 2. Az ipartestület tánemulatsága az ipartestület helyiségében.

— **Batthyány Tivadar gróf Szabadkán.** Nagy vendége lesz szeptember hó 3-dikán Szabadkának a vasutasok szövetsége szabadkai fiókjának révén. Batthyány Tivadar gróf, a vasutas szövetség elnöke látogatja meg a szövetséget, mely nagy ünnepekkel szándékozik fogadni. Legelsőben is megkoszorúzzák a kaponyai emlékoszlopot azután diszközgyűlése lesz a szövetségnek a Pestszálloda nagytermében. A diszközgyűlés után a gróf arcképét leplezik le az altiszti kör helyiségeiben. A Bárányszállodában délután bankett lesz. Batthyány Tivadar délután Palicsot és a palicsi földművelőiskolát tekinti meg. A gróf az esti gyorsvonattal még aznap visszautazik Budapestre.

— **Kath. népszövetség.** A kath. népszövetség Doroszlón is ülést tartott, melyen Pál Mátyás ismertette a kath. népszövetségnek eddigi térfoglalását. A szövetségbe több új tag lépett be.

— **Polgári iskolai tanítók fizetésrendezése.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi minisztertől ma rendelet érkezett, amelyben tudatja, hogy az ez évi költségvetésen nyert felhatalmazás alapján a községi és felekezeti felső- és polgári iskoláknál működő tanítók fizetésekiegészítését végre akarja hajtani. A miniszter a polgári iskolai tanítókat, illetve tanítókat szolgálati idejük szerint a XI., X. és IX. fizetési rangosztályba fogja sorozni, illetve fizetéseiket ennek a fokozatnak megfelelően fogja kiegyenlíteni.

— **Esküvő.** özv. almási Kovacsich Károlyné szül. almási Kovacsich Mária tegnap esküdtött hűséget a szt. Teréz egyházban Destek József m. kir. pénzügyminiszteri számvizsgálónak.

— **Gyermekbál Palicson.** A Gyermekbálat f. hó 16-án esütörtökön d. u. tartják meg Palicson; a jótékonycélú tánemulatságra szóló jegyek ára: 20 fillér.

— **Szabadka közigazgatási bizottsága** ma délelőtt, Bezeredy István főispán elnökelete alatt tartotta meg július havi rendes ülését, melyen a szokásos jelentéseket olvasták föl és vették tudomásul.

— **Babák a színpadon.** A bajai kath. Nőegylet által fentartott kisdedővő vasárnap este fényesen sikerült műkedvelő előadást rendezett. Ez alkalommal a Csipkerózsza című tündérvjátékot adták elő, még pedig várakozáson felüli jó eredménnyel. A kis csöppsegek egytől-egyig pompásan állták meg helyüket, úgy hogy se szeri se száma nem volt a sok tapsnak. A tapsok igen nagy hányada a kisdedővő jeles vezetőjére, Müller Matild kisasszonyra volt adreshálva, ki szízfuzi munkát végzett a kis babák betanításával.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Rózsa Dezső I. aljegyzőt a zombori kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségben pénzügyi számvisztitő nevezte ki az apatini járási számvevői teendők végzésével való megbízatással.

— **Eljegyzés.** Dr. König Antal mohácsi ügyvéd eljegyezte Fehér Juliska kisaszonnyt, özv. Fehér Lőrincé urnő leányát Bajáról.

— **Érdekes vendége** volt folyó hó 6-án és 7-én — amint nekünk Bajáról írják — Tomcsányi Sándor bajai ügyvédnek. Unokacsöce, Tomcsányi József — akinek Homes tead amerikai városban közjegyzői irodája és 500.000 dollár alaptőkével rendelkező bankja van — jött haza kiterjedt rokonságának látogatására. Tomcsányi József Amerikában igen nagy tekintélynek örvend s többek között az amerikai evang. egyháznak is világi elnöke. Megemlítésre méltó, hogy — dacára annak, hogy már 21 év óta lakik Amerikában — még mindig teljesen bírja a magyar nyelvet, sőt 10 éves kisleánya is folyékonyan beszél magyarul. Érdekes, hogy Tomcsányi bankjának 10 és 20 dolláros bankjegyek kibocsátására is van jogosítványa s ezekből a papírpénzekből be is mutatott néhány példányt. Bajáról Ungváron lakó édes anyjához utazott s csak október elején tér vissza Amerikába.

— **Fordulat a cipész-szabászati szaktanfolyam ügyében.** A napokban hiradással voltunk arról, hogy a szabadkai ipartestület saját kezdeményezése és erkölcsi támogatása mellett egy cipész szabászati tanfolyamot rendez. Tegnap ebben az ügyben

örvendetes változás állt be, a mennyiben érkezett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter 37345 sz. leirata, melylyel állami dotáció mellett megbizta Tóth Lajos helybeli cipész mestert, a ki a technológián nyert szaktanítói képesítést — a cipész mesteri szaktanfolyam előadói tisztségével. E szerint ez a mestertanfolyam teljesen ingyenes lesz, a mi különben mit sem von le az ipartestület érdeméből, sőt a mellett bizonyít, hogy ezen testület is azon az uton halad, a mely az iparfejlesztéshez vezet. A szaktanfolyam öt hétig tart és a Mezővárosi Ferenc igazgatása alatt álló továbbképző intézmény keretében, a központi elemi népiskola tanácstermében lesz megtartva. Vasárnap délelőtt 10 órakor ezen ügyben az ipartestület tanácstermében értekezlet lesz, melyen az összes érdekelt cipész mesterek meg fognak jelenni.

— **A világ legnagyobb ghettoja.** Az Ostdeutsche Rundschau egyik utóbbi számában írja, hogy a világ legnagyobb ghettoja New-York. Kimutatások szerint New-Yorkban nem kevesebb, — mint egy millió zsidó lakik, ami azt jelenti, hogy ebben az egy városban több zsidó van, mint Német-, Francia-, Angol- és Olaszországban együttvéve. A bevándorlás egyre növekszik, de első sorban a zsidók ez új ghettoja van növekvőben. Laptársunk, sajnos, elfeledte számításba venni Magyarországot s megvigasztalni minket, hogy tőlünk is vándorolnak ki New-Yorkba a mi zsidóinkból. Avagy talán azért nem beszél rólunk, mert ránk nézve már nincs vigasztalás?

— **A király eltörölte a dobolást.** Bécsből jelentik: O felsége elrendelte, hogy mindkét honvédségnél a dobosok eltöröltesenek és századonként négy kürtös legyen. Ezek, ezredenkint, menetzenekarokba alakulnak. Németországban ezt az intézményt már rég bevezették. Ott kürtösök és furulyások helyettesítik a zenét olyan ezredeknél, amelyeknek zenekaruk nincs. Ausztriában egyetlen honvédezednek sincs zenekara. Magyarországon pedig csak honvédkerületenkint van egy-egy.

— **Megsemmisített iskolaszéki tagság.** A vármegye közigazgatási bizottsága megsemmisítette felebbezés folytán Suber Endrének Zentán iskolaszéki taggá történt megválasztását azért, mert az egyik tanítónak első izigleni sógora.

— **Pályázat.** A szabadkai kir. törvszéki elnök a szabadkai kir. törvszéknél üresedésben levő bírói állásra 2 heti lejárattal pályázatot hirdet.

— **Egy gyermek öngyilkossága.** Tizenégy éves, éretlen fiatalember vetett véget tegnap életének. Öngyilkosságának okát még csak nem is sejtik. Zsebpisztolyból lött a mellbimbón keresztül a szívébe és azonnal szörnyet halt. Az elméjében megháborodott szerencsétlen gyermek neve Zsarnocay Károly. A papucses mesterséget tanulta.

— **Egy fegyenc halála.** Barna Lukács, aki életfogytiglani fogházra volt ítélve, mert része volt a csantavéri rablógyilkosságban és a vác-rétsági postarablásban a fegyház igazgatóságának jelentése szerint július hó 4-én koponyacsontszubán és agyhártyagyuladásban meghalt.

— **Megszökött pék.** Kosztics Arpád és Adám Róbert panaszt emeltek Gyogyevics Nikola, Szerbiából hozzánk költözött pék ellen, hogy tőlük nagyobb összegekért vásárolt árucikket és fizetést hosszú ideig hallogatta, míg végre tegnap megszökött. A rendőrség távirati megkeresésére a bezdáni csendőrség Gyogyevicsot letartóztatta.

— **Állami ménék selejtezése.** A földmívelésügyi miniszter közhírré teszi, hogy a m. kir. állami ménetelep ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése Baján július hó 23-án fog megtartatni. A ménetelepnél a jelzett napon kiseljeztett, tenyésztésre még használható ménék mindjárt a helyszínén el fognak adatni.

— **A felső légzőutak katarrhusai és köhögés ellen a „Sirolin Roche“ segít.** Tar-

talmazza a rég bevált coreoset-szerek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly ízű, hogy hónapokon át szívesen használják. Gyógytárakban kapható.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai kir. törvényszék által főtárgyalásra kitűzettek a következő ügyek:

Julius hó 13-án: Fodor István súlyos testi sértés büntette, Mészáros János erőszakos nemi közönség büntettének kísérlete, Kovács Suta István súlyos testi sértés büntette.

Julius hó 15-én Patacsics Gergely szándékos emberölés büntette.

SPORT.

> **A „Ferencvárosi Torna Club“ Szabadkán.** A ma délelőtti gyorsvonattal érkezik a Ferencvárosi Torna Club csapata városunkba, hogy a „Bácskával“ mérkőzzék. A csapatot Horváth Ferenc titkár és Malaky Mihály, football-vezető kísérik. A „Bácska“ vezetősége a közönség kérelmére sátorot és Thonet-székeket állít fel a Zombori-uti pályán. A mérkőzés délután hat órakor kezdődik. — Ezen nagy érdekességű mérkőzés alkalmából, helyesnek véljük, hogy a közönség részére egy kis tájékoztatót adjunk egy kiváló sportférfiunk tollából a football játékról.

A football játék.

A labdarugást két szempontból itéljük meg: a játékos és a néző szempontjából. Ez utóbbról fogok egy pár szót szólni.

A football nézése nagy gyönyörűséget okoz, ezt bizonyítja az a többezer főnyi tömeg, amely a tavaszi és az őszi szezonban ellepi a pesti football pályákat. Hogy azonban a játékot élvezhessük, kell, hogy megismerjük szellemét.

Két párt áll egymással szemben, melynek legénysége 11-11 emberből áll. Ezek a következő rendben állnak fel:

Kapuvédő

Hátvéd

Hátvéd

Fedezet

Fedezet

Fedezet

Csatár

Csatár

Csatár

Csatár

Csatár

A másik csapat megfelelőleg szemben áll fel. A csatárok feladata a labdát az ellenfél kapuja felé vinni; mögöttük áll a három fedezet, akik összeköttetést képeznek a csatársor és a hátvédek között. Közvetlenül a kapu előtt áll a kapus, akire a legfontosabb feladat jut: a kapu megvédése az ellene intézett támadásoktól. A pálya hosszúság négyzet, melynek két rövidebb oldalán állnak a kapuk egymással szemben. A küzdelemnek az a célja, hogy záros határidő alatt (45-45 perc, közte 10 perc szünet) egyik csapat minél többször rugja be a labdát az ellenfél kapujába. A küzdelemben csak a láb használható; kézzel csak a kapus érintheti a labdát.

Ebből a kis ismertetésből már kialakul a football szelleme: fő az összjáték, az egyöntetű mozgás, a gyors és pontos közlekedés a játékosok közt; mert rendelkezhet valaki brilláns lábtechnikával, nagy ügyességgel, eredményt elérni nem fog, mert egymaga annyi ellenféllel nem bír. Itt rejlik a labdarugás pedagógiai fontossága is, amennyiben az összetartás és a gyors ítélőképesség kiváló iskolája.

A játék menetére és a szabályok pontos betartására a játékíró ügyel. A küzdelem sipjelzéssel ő indítja meg, ő is szünteti be, az elkövetett hibák felett ítél, amelyet megfellebbezni nem lehet. A magyar közönség rossz szokása, hogy a bírót nem becsüli meg eléggé és nem tetsző. — esetleg véletlenül helytelen ítélkezéseit — különösen Budapestten hatalmas „Abcug“-okkal ho-

norálja. Ez nagyon helytelen dolog, hisz a bíró is ember, tehát tévedhet ő is. Leghelyesebb a bírót nem zavarni, mert ítélkezései ellen úgy sincs felsőbb fórum senki számára.

Ime a „jövő játéka“ dióhéjban.

m. i.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Körömöczy Ernő. 164

Megpihent beszédjében kissé, miközben a körülállók feszült figyelemmel lesték ajkáról a szót.

Nyugodt hidegvérrel kérdezte meg tőlk: Szabad e ennek a képnek, melynek koronája ilyen felirást visel, továbbra is megszentelteleníteni oltárunkat?

— Nem, nem! — kiabálták méltatlankodva a zarándokok minden oldalról, Diamante népe azonban hallgatott.

Gondo atya két kézre fogta a képet s messzire tartva el magától a kijáráshoz sietett vele.

Szelid alázattal beszélt a páter, de szemét szigoruan, parancsolólag jártatta végig a tömeg sorain. S e tekintet megbűvölte, lebilincselte hallgatóit. Meghunyáskodva, mozdulatlanul várták a történéndőket.

A kijárat előtt Gondo atya hirtelen megállt. Engedelmisséget, megadást parancsoló tekintete még egyszer végigsiklott a zarándokok csapatján.

— A koronát is! — szölt oda feléjük, mire átadtak neki azt is.

Odaillesztette a fejre, aztán végigment a kőmenyozet alatt, mely San Pasquale szobra fölé hajlik. Pár szót sugott a közlében álló zarándokok felé, mire azok eltávoztak pár pillanatra, de csakhamar rözsével meg faszilánkokkal kezükben tértek vissza hozzá. Nagy csomóba hordták össze s meg is gyújtották a száraz farakást.

Aki csak a templomban volt nagy törtetve furakodott most páter Gondo után. Bámsz, tanácstalan tekintettel álltak meg ott a templom előtt. Jól látták, hogy a szerzetes az ő dédelgetett, csodatevő képüket elakarja égetni, s mégsem akadt csak egy is, ki ezt ellenezte volna. Tán maguk sem értették fel, miért is nem igyekeznek megszabadítani eddig oly féltve őrzött kincsüket.

Mikor aztán Gondo atya látta, hogy lobogott a füstölgő zarándok s a kép tisztára az ő hatalmában van, felegyenesedett hirtelen s szemében különös tűz csillogott...

— „En szegény gyermekeim, — szölt nyájasan Diamante lakói felé fordulva, — ti félelmetes, veszedelmes vendégnek adtatok itt szállást. De miként is történhetett, hogy mindeztideig nem tudtatok kipuhatolni, kicsoda ő valójában?”

S most már mit mondjak rólatok? — folytatta komolyabban, — ti magatok erősítetek, hogy a kép minden kérésteket teljesítette eddig. No, akkor fogadok, hogy Diamante lakói közt egy sem akadt, ki bűnbocsánatért, a lélek nyugalmaért ostromolta őt.

Vaj lehetséges ez? A város népe egyébert sem tudott imádkozni, mint azért, hogy a lutrijátékon nyerjen, jó napokat lásson, hogy mindeunapi kenyere, pénze, egészsége soh'se hiányozzék? Nem, arra senkisé gondolt, hogy lelki kegyelmet vagy égi malasztot szerezhesen tőle.

(Folyt. köv.)

Legolcsóbb és legjobb

A „TERÉZIA“ LEVÉLPAPÍR

szép Ivori színben,

tükör sima felületű, kellemes írás.

50 duplex boríték és 50 levélpapír

díszes dobozban 1.40 fillér

HEUMANN MÓR

papírkereskedésében Szabadkán.

Szerkesztői üzenet.

P. F. Köszönet a tudósításért, de elkésett, amint mai számunkból kitűnik.

Kíváncsi. On kíváncsi arra, hogy mért nem irtak oly tonusban a zsidó és jakab lapok a fővárosi Goldberger áruház égéséről, mint a Kovaldgyárban történt szerenosétlenségről? A felelet egyszerű: Goldberger zsidó, Kovald keresztény.

NŐI FELSŐRUHA VARRÓ ÉS SZABÁSZATI TANFOLYAM.

Alulírott ez uton is értesitem a tisztelt szülőket, hogy **1908. évi szeptember hó 1-én kezdődő — 10 havi tartamu — Szabadkán, IV. kör, Mátyás-utca 46-ik szám alatti lakáson**

női felsőruha varró és szabászati tanfolyamot

tartok az alábbi feltételek mellett:

1. A tanfolyam kezdete 1908. évi szeptember hó 1-én leend és tart 1909. évi június hó 30-ig, melynek megszakítás nélkül való elvégzése kötelező.

2. Beiratkozni lehet a tanfolyamra 1908. évi augusztus hó 20-tól kezdve lakáson naponta délelőtt 8-10 óráig és délután 4-6 óráig.

3. A tandíj 120 korona, melynek fele a beiratkozás alkalmával, másik fele 1909. évi február hó 1-én fizetendő. Azon növendék, aki a tanfolyam első két hónapján át résztvevett a tanfolyamon, a második félévi tandíjat az esetben is megfizetni köteles, ha a tanfolyamról — igazolt betegség esetét kivéve — elmarad.

4. A növendékek a női ruha varrás, díszítés és szabásban gyakorlati teljes kiképzést nyernek, s alulírott a tanfolyam végén alkalmat fog nyújtani a szülők és érdeklődőknek arra, hogy a növendékek kiképzéséről meggyőződjenek.

5. A tandíj a 10 hónapi tanfolyam minden hétköznapján délelőtt 8-11 óráig és délután 2-4 óráig tart.

A mélyen tisztelt szülők és gyámok nagyra becsült érdeklődését és támogatását kéri.

Szabadkán, 1908. július hó 7-én

465-15-1

Özv. Kammerer Félizné.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószekek és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és terve rajzokat készséggel küldünk. 261-26

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezennel is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-78

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgöncim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ - MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,
a vasuti indóházzal
:: szemben. ::**TELEFON-SZÁM: 238.**

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkéádakat, viztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

VAKOLATI KÖPÖR.**Valódi brünni szövetek**

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi fekete szalonruhához 20 — K-ért, szilárd felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamagart stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetvásárlását közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bároák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

oéglírat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap::: hatók a :::

Szabadkai Nyomda-

és

Hírlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

A pécsi országos kiállításán legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia
orgona- és harmonium-gyár
PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezettű légnymatú (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 245-28

Légnymatú és electro berendezések.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.**Vízvezeték-, fürdő- és kloset-berendezések.**

Költségvetés ingyen. Gyári árak.

18-57

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérebeadni, venni vagy bérebe venni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megreklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

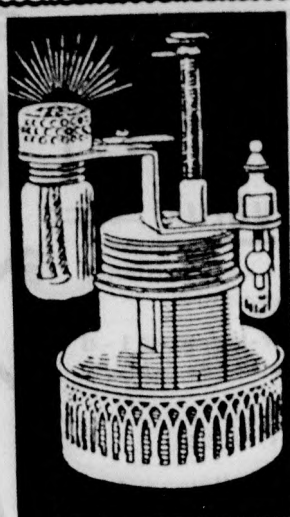
törvényszékileg bejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

92-195

Nem kell többé gyufa se gyertya a házban!

Világszabadalom!

„Viktoria” villamos öngyújtó készülék! Disze minden asztalnak! Éjjeli lámpa helyett is használható! Egy nyomás által megvilágítja a szobát!

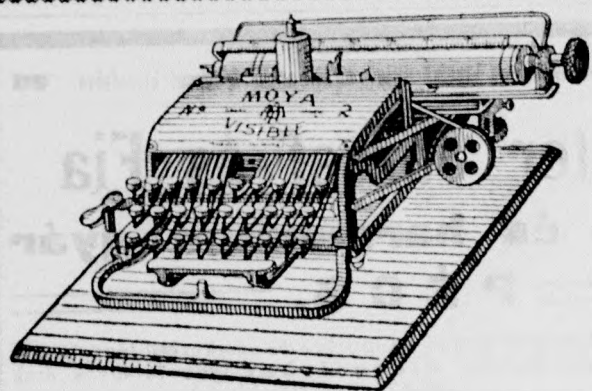
Csak egyszer egy évben kell megtölteni. A beleváló sav 50 fillérért mindenütt kapható, de mi is küldhetjük!

Elegáns nikkelezett kivitelben 8 koronáért utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat” 459-36-3

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

Kapható: Szabadkán csak Mayerhof látszerésznél Fötéren.

Már nem drága az írógép!

»Moya« elsőrendű írógép csak 200 korona,

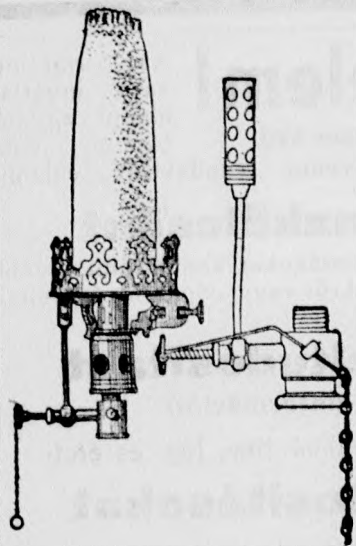
csekély részletfizetésre 20%-kal drágább. Látható írás, erős billentyűkel, a legfinomabb angol acélból. Az angol ipar remeke. Mindenki egy napi gyakorlat után feltűnő gyorsan ír rajta. Irodáknak, hivataloknak, kereskedőknek stb. nélkülözhetetlen.

Kívánatra utazóink által eredetileg bemutatjuk. Kezelése egyszerű. Nem romlik. Három évi jótállás.

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat”
írógép-osztálya 460-36-3

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

A gázlángok magától gyuladnak!

FIDIBUS villamos gázöngyújtó, mely a korona (Brenner) alá lesz srófolva és a kiálló gomb megnyomása, vagy magas helyen a lánccal meghuzása által azonnal gyújt. Óriási előnye, hogy nem a láng felett van, így a készülék nem ég ki soha, mert a gyújtó része a gyújtás után hideg marad.

Esztergályozott rézből 2.50 korona utánvét mellett küldi a

„Külföldi Ujdonságokat Terjesztő Vállalat”

Budapest, VII., Dembinszky-utca 28-ik szám.

Hat darab vételnél bérmentve. 461-36-3

A városi tűzoltó laktanyával szemben 446-30-11

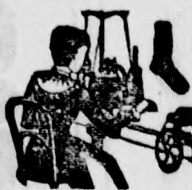
SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-utca 233. szám alatt.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre. Távoltság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-36

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Maklatur papiros

100 kiló 12 korona

kapható lapunk kiadóhivatalában Rákóczi-utca 20. szám.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz lapunk kiadóhivatala.

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít. Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerésznél Szabadkán. 416-32

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hírlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.